

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Sententiarum libri quattuor**

**Petrus <Paris, Bischof>**

**[Basel], 29. Nov. 1489**

Collectio errorum [...] qui sic per capitula distinguuntur

[urn:nbn:de:bsz:31-304163](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-304163)



# Sequuntur varij articuli

errorum omnium pene facultatum. in anglia et parisiis studiose et autoritative condempnati cum reuocationibus eorundem.

Prefatio.

## Diuersis pre-

sentibus litteris inspecturum Stephanus pmissione diuina Parisiensis ecclesie minister indignus Salutem in filio virginis gloriose. Ob-

gnarum et personarum grauium crebra zelosus fidei accensa insinuauit relatio. quod nonnulli parisiis studentes in artibus proprie facultatis limites transcendentes: quosdam manifestos et execrabiles errores: imo potius vanitates et insanias in rotulo seu cedula his annexo seu annexis pteos quasi dubitabiles in scholis tractare et disputare presumpserunt. non attendentes illud Gregorius. Qui sapienter loquitur nititur: magnopere metuatur. ne eius eloquio audientium unitas confundatur. Huiusmodi cum errores predictos gentiliu scripturis muniunt quos pro chopudor ad sua impietate asserunt: sic cogentes ut eis nesciant respondere. Ne autem quod sic innuunt asserere videantur. rationes ita paliant. quod dum putant vitare scyllam. incidunt in caribdim. Dicunt enim ea esse nota et vera secundum prophetiam: Non secundum fidem catholicam. quasi sint due veritates. Veritas et quasi veritas: veritas sacre scripture sit veritas in diuinitate gentiliu damnatorum. de quibus scriptum est. Perdam sapientiam sapientium. quia vera sapientia perdet falsam sapientiam. Utinam tales attenderent dictum sapientis seu prophetie dicentis. Si tibi est intellectus: responde primo tuo. si autem sit manus tua super os tuum: ne capiaris in verbo indisciplinato et confundaris. Ne igitur incauta locutio trabat simplices in errorem: nos tam doctorum sacre theologie quam aliorum communicato pro filio districte talia fieri et prohibere. et ea totaliter condemnare. excommunicantes omnes illos qui dictos errores dogmatizauerint. vel aliquem de eisdem dogmatizare. aut defendere vel sustinere presumpserint quoquo modo. et audientes eorum. nisi infra septem dies nobis vel cancellario parisiensi duxerint reuelandum. nihilominus processuri ad penas pro eis pro qualitate culpe pro ut ius dictauerit infligendas. Librum etiam de amore siue de deo amoris. qui sic incipit. Cogit me multum et sic terminatur. Laue igitur galtere amoris exercere mandata et sic. Item etiam librum geometrie. qui sic incipit. Estimauerunt indi. et sic terminatur. Ratiocinare igitur super ea et sic iuuenies et sic. Item libros et rotulos et quaternos nigromanticos aut pertinentes expimenta sortilegio. inuocationes demonum seu iuraciones in piculum aiarum seu in quibus de talibus et similibus fidei orthodoxe et bonis moribus aut opibus euidenter aduersantibus tractatur. pro eandem sententiam etiam condemnare.

mus. et omnes qui dictos rotulos. libros et quaternos dogmatizauerint et audierint. nisi infra septem dies nobis vel cancellario Parisiensis reuelauerint. eodem quo superius est expressum. In his scriptis sententiam excommunicatois ferentes. ad alias penas pro grauitate culpe exigerit nihilominus processuri. Datum Anno domini Millesimo ducentesimo septuagesimo septimo. die dominica qua catatur Letare hierusalem. in ecclesia parisiensi.

## Collectio errorum in

anglia et Parisiis condemnatorum qui sic per capitula distinguuntur. Et primo de erroribus condemnatis in anglia.

De erroribus in gramatica.	i
De erroribus in logica.	ii
De erroribus in naturalis philosophia.	iii
De erroribus Parisiis condemnatis a domino Guillelmo episcopo Parisiensis.	iiii
De erroribus quos condemnauit Stephanus episcopus Parisiensis.	v
De erroribus quos idem dominus condemnauit alia vice. Ubi primo ponuntur errores de deo.	vi
Errores de intelligentia vel angelo.	vii
Errores de anima vel intellectu.	viii
Errores de voluntate siue libero arbitrio.	ix
Errores de toto iuncto siue de hoc. id est de coposito naturali perfecto.	x
Errores de mundo et mundi eternitate.	xi
Errores de celo et stellis.	xii
Errores de natura generabilium et corruptibilium.	xiii
Errores de necessitate euentus rerum.	xiiii
Errores de accidente.	xv
Errores de scientia et philosophia.	xvi
Errores de sacra scriptura.	xvii
Errores de fide et sacramentis.	xviii
Errores de raptu.	xix
Errores de vitijs et vitijs.	xx
Errores de resurrectione.	xxi
Errores de felicitate siue beatitudine.	xxii
Errores condemnati Parisiis in facultate artium.	xxiii
Errores Johannis Guyon ordinis fratrum minorum.	xxiiii
Errores Johannis de mercuria ordinis cisterciensium.	xxv
Errores magistri Nicolai de vlticuria.	xxvi
Item quidam articuli damnati ab episcopo Parisiensis et magistris theologie. Anno domini. Millesimo. ccc. xl. Capitulum.	xxvii
Copia cedula reuocatois quorundam articulorum fratris Dionysij soulechat ordinis fratrum minorum facte pro eundem parisiis et in curia romana. Capitulum.	xxviii
Reuocatio magistri Johannis de calore.	xxix
Reuocatio Ludouici facta Anno domini. Millesimo. ccc. xli. Capitulum.	xxx

R



Reuocatio Suidonis fratris ordinis heremitarum sancti Augustini. xxxj  
Reuocatio Symonis facta Anno domi. M. ccc. l. j. Caplin xxxij.  
Articuli in q̄b' mgr̄ sniaz cōst nō tenet xxxij  
Determinatio q̄dā Paris' facta p̄ almā facultatē theologicā. anno dñi. M. ccc. viij. super q̄busdā sup̄stitionib' nouit exortis. xxxiiij  
Excerpta p̄ncipaliū articuloꝝ tractat' cuiusdā p̄ errores fratris Jobis de montefono ordiis p̄dicatoꝝ. in q̄ p̄tinent etiā errores p̄ immaculatam v̄ginis Marie p̄ceptionē. xxxv.

### Isti sunt errores con-

denati a fratre Roberto kilunardi archiepo. Cantuariensi. de p̄sensu oim mgr̄oꝝ tam regentium q̄ nō regentiū apud oroniā die iouis. xx. ante festum sancti Lumberti in quadragesima. Anno dñi. M. cc. lxxvj.

Errores in grāmatica. Caplin. f.  
Ego currit. tu currit. Currit et curro. eque sunt p̄fecte et congrue.

Itē currens est ego. Itē eque sunt cōgrue fortis legere. forti legere sicut fortem legere

Itē q̄ v̄bum manēs v̄bū pōt p̄uari oibus suis accidentib'. Itē q̄ nullū nomē est tertie p̄sone.

Errores in logica Caplin. ij

q̄ tria p̄nt simul esse vera in aliq̄ materia  
Itē q̄ syllogismus peccans in materia nō est syllogismus.

Itē q̄ nō est suppositio in p̄positiōe magis pro supposito q̄ p̄ significato. Et ideo idē est dicere Cuiuslibet hominis asinus currit. Et asinus cuiuslibet hominis currit. Itē q̄ hominis asinus currit. Itē q̄ animal est omnis hō.

Itē q̄ signū nō distribuit subiectū in comparatione ad p̄dicatum.

Itē q̄ v̄itas cū nēcessitate t̄m ē cū p̄stātia subiecti  
Itē q̄ nō ē ponē demonstratōz sine reb' entibus  
Itē q̄ ois p̄positio de futuro vera est nēcessaria.  
Itē q̄ termin' cū v̄bo de p̄nti distribuit p̄ oibus differentijs tempoꝝ.

Itē q̄ ex negatiua de p̄dicato finito sequit' affirmatiua de p̄dicato infinito sine p̄stātia subiecti.

Errores in naturali p̄bia. Ca. iij.

Quotq̄ sūt cōposita. tot sūt oim p̄ncipia p̄ma  
Itē q̄ forma non corrūpif in pure nihil  
Itē q̄ nulla potētia actiua est in materia.  
Itē q̄ p̄uatio est pure nihil et est in corpib' sup̄ celestibus. sicut in his inferiorib'.

Itē q̄ p̄uersiua ē generatio aialiū. sic elemētōꝝ  
Itē q̄ vegetatiua. sensitiua et intellectiua sunt si m̄ il tempē in embriōne.

Itē q̄ intellectiua introducta corpi corrumpif vegetatiua et sensitiua.

Itē q̄ sba p̄ma non est composita neq̄ simplex. vel vegetatiua sba p̄ma simplex nō est compo-

sita neq̄ simplex.

Itē q̄ ips non est in p̄dicamento quantitatis.  
Itē q̄ nō est inuentū ab Aristotele q̄ intellectiua manet post sepatiōz.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit cōpletū diuersificat essentiam. S3 q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ vegetatiua sensitiua et intellectiua sunt vna forma simp' ex.

Itē q̄ corpus viuū est equo ce corpus. et corp' mortuum fm quid corpus.

Itē q̄ materia et forma nō distinguunt p̄ eētā.  
Itē q̄ cā p̄ma ē ordinabil' i genere. t̄m ē ex gen'

Itē q̄ q̄n intellectiua vnif materie p̄me. ita q̄ corrūpif illud q̄ p̄cessit vsq̄ ad materiā p̄mā.

Qui sustinet. docet defendit ex intentiōe aliq̄ istoz p̄dicatoꝝ. si sit mgr̄: ab officio magistr̄ij deponat' ex cōmuni cōcilio. Si sit baccalarius nō pmoueat' ad magistr̄iū: sed ab vniuersitate expellat'. Caplin. iij.

Iti sunt errores de-

testabiles p̄ catholicam veritatē. reperi in q̄busdam scriptis. Quos quiq̄ dogmatizauerit vel defenderit: a venerabili patre Guillermo Parisiensi ep̄o. conuocato cōsilio oim magistr̄oꝝ tunc Parisius de gentiū vinculo anathematis est innodatus. Et ideo eos cauerē debent oēs p̄fessores fidei orthodoxe.

Primus est q̄ diuina essentia in se nec ab angelo nec ab homine videat' vel videbit'.

Secūds error est q̄ licet diuina essentia eadē sit in p̄re et filio et sp̄s sancto. t̄m v̄ h essentia est in rōe forme. vna est in p̄re et filio. licz nō vna in sp̄s cto et in his. et t̄m forma idē est q̄ diuina essentia.

Tertius est q̄ sp̄s sanctus put est amor: t̄m non p̄cedit a filio: s̄ t̄m a patre.

Quartus est q̄ multe veritates fuerūt ab eterno q̄ non sunt ip̄e deus.

Quint' est p̄mū nunc v̄l p̄ncipiuz et creatio p̄fio non sunt creator vel creatura.

Sext' q̄ angelus malus in p̄mo instāti sue creationis fuit malus. et nunq̄ fuit nō malus.

Septim' est q̄ nec aīme gloriūcate nec corpora gloriōsa vel gloriūcata erūt in celo empireo cū angelis. sed in celo aqueo vel cristallino q̄ est sup̄ firmamētū. Quod etiam dicere p̄sumunt de beata v̄gine.

Octauus q̄ angelus in eodē instāti pōt esse i diuersis locis. et est v̄biq̄ si velit esse v̄biq̄.

Nonus est q̄ qui habz me' iora naturalia de necessitate habebit maiorē gr̄am et gl̄iam.

Decim' est q̄ diabolus nunq̄ habuit v̄n poss' stare. Nec etiā adam in statu innocentie.

Assertiones opposite errorib' p̄dictis.

Prim' credēdū ē et nullaten' dubitādū q̄ deus in sua sba essentia vel natura vi